

АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ АНКЕТУВАННЯ

«Рівень сформованості культури академічної доброчесності здобувачів освіти»

(відділення початкової та дошкільної освіти)

Формат проведення – онлайн-опитування (Google Forms).

Опитування здобувачів освіти спеціальностей «Початкова освіта» та «Дошкільна освіта» було організовано з дотриманням принципів анонімності та конфіденційності. Усі отримані результати використано виключно в узагальненому вигляді, що забезпечує об'єктивність, неупередженість та достовірність аналізу.

Опрацювання та узагальнення результатів здійснювали: завідувач відділення початкової та дошкільної освіти, голова циклової комісії викладачів спеціальності «Дошкільна освіта», педагогіки та окремих методик та наставники академічних груп. Отримані дані використано для аналізу рівня сформованості культури академічної доброчесності серед здобувачів освіти та визначення подальших напрямів роботи щодо її розвитку.

Мета анкетування: проведення анонімного опитування з метою вивчення рівня сформованості культури академічної доброчесності серед здобувачів освіти, а також удосконалення освітнього процесу.

У межах анкетування передбачалося: визначити рівень розуміння здобувачами освіти сутності академічної доброчесності; з'ясувати значущість принципів чесності, справедливості та відповідальності в освітньому процесі; виявити найбільш поширені форми порушень академічної доброчесності; дослідити причини проявів нечесної поведінки в навчанні; оцінити вплив порушень на якість навчальних результатів; визначити рівень сформованості ціннісного ставлення до академічної доброчесності у здобувачів освіти.

Участь респондентів

В анкетуванні взяли участь 88 здобувачів освіти двох спеціальностей.

- А3 / 013 «Початкова освіта» – 66 респондентів (64,1% від загальної кількості студентів спеціальності – 103 особи);
- А2 / 012 «Дошкільна освіта» – 12 респондентів (20,7% від загальної кількості студентів спеціальності – 58 осіб).

Найбільш активну участь у опитуванні взяли здобувачі освіти спеціальності Початкова освіта. Отримана вибірка є достатньо репрезентативною для узагальнених висновків.

Рис. 1 Загальна характеристика респондентів

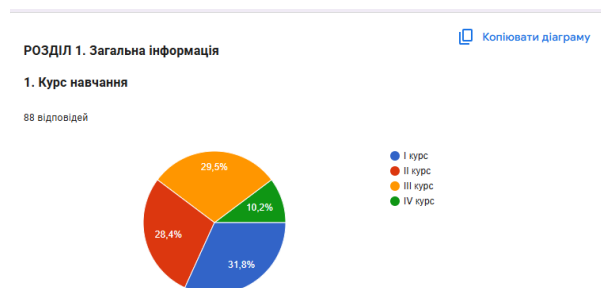
Розподіл за курсами:

I курс – 31,8%

II курс – 28,4%

III курс – 29,5%

IV курс – 10,2%

Переважну більшість респондентів (понад 89%) становлять здобувачі I–III курсів, що свідчить про їхню активну залученість до опитування.

За освітньо-професійними програмами переважають:

Початкова освіта – 40,9%;

Дошкільна освіта – 14,8%.

Рис. 2 Рівень розуміння сутності академічної доброчесності

РОЗДІЛ 2. Розуміння академічної доброчесності

3. Продовжіть твердження:
«Академічна доброчесність – це...»

88 відповідей

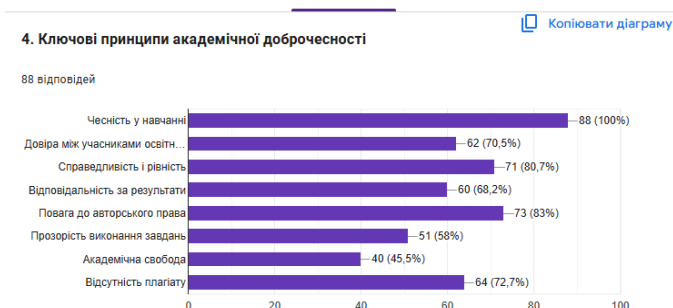
Чесність та справедливість
це чесне та самостійне виконання навчальних завдань із дотриманням правил і повагою до чужої праці.
дотримання чесності та етичних норм у навчанні й науковій діяльності.
відповідально відноситися до надання матеріалів, не допускати плагіату і вказувати коли користуєшся запозиченим.
це чесність і відповідальність у навчанні та науковій роботі. Це коли ти сам виконуєш завдання, не списуєш, не видаєш чужі ідеї за свої та чесно посилаєшся на джерела, якщо щось використовуєш.
Бути чесним, самостійно виконувати завдання
сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання

Аналіз відповідей засвідчив, що більшість респондентів:

- коректно визначають поняття «академічна доброчесність»;
- пов'язують його з чесністю, відповідальністю та самостійністю;
- наголошують на неприпустимості плагіату та необхідності дотримання авторського права.

Загалом можна констатувати достатній рівень теоретичного розуміння академічної доброчесності.

Рис. 3 Обізнаність щодо принципів академічної доброчесності

Найбільш усвідомленими є:

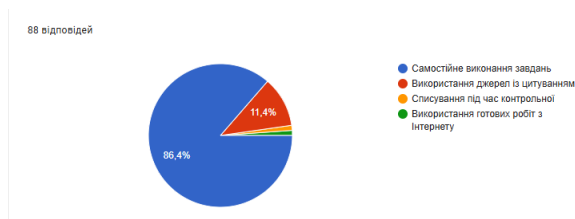
- чесність – 100%;
- довіра – 100%;
- повага до авторського права – 83%;
- справедливість – 80,7%;
- відсутність плагіату – 72,7%.

Менш сформоване розуміння мають:

- відповідальність – 68,2%;
- прозорість – 58%;
- академічна свобода – 45,5%.

Це свідчить про фрагментарність у сприйнятті системи принципів академічної доброчесності.

Рис. 4 Практичне розуміння доброчесної поведінки

86,4% респондентів правильно визначають приклад академічної доброчесності як самостійне виконання навчальних завдань. Поодинокі помилки (1,1%) свідчать про незначні прогалини у практичному розумінні.

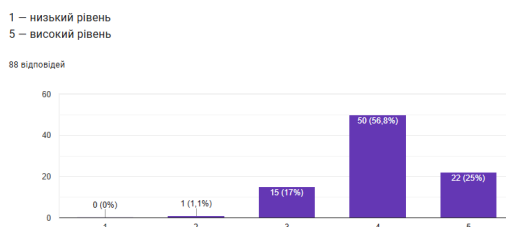
Рис. 5 Усвідомлення значущості академічної доброчесності

Здобувачі освіти визначають академічну доброчесність як основу:

- формування реальних знань і компетентностей;
- об'єктивного оцінювання;
- розвитку відповідальності та довіри;
- професійної підготовки.

Разом із тим зафіксовано окремі зауваження щодо рівня взаємоповаги в освітньому середовищі.

Рис. 6 Самооцінка рівня дотримання

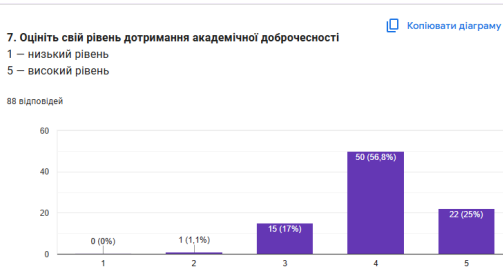

Розподіл відповідей:

- високий рівень (4–5 балів) – 81,8%;
- середній рівень – 17%;
- низький рівень – незначний.

Це свідчить про високу суб'єктивну оцінку власної академічної доброчесності, що потребує зіставлення з реальними практиками поведінки.

Рис. 7 Обізнаність щодо порушень академічної доброчесності

Найкраще ідентифікуються:

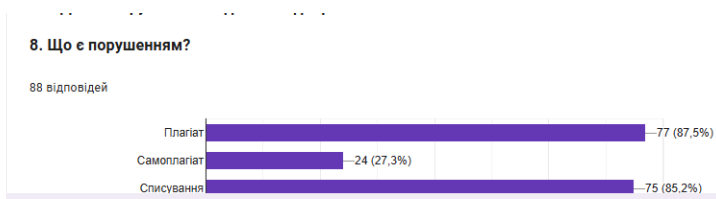
- плагіат – 87,5%;
- списування – 85,2%;
- використання чужих робіт без посилання – 81,8%.

Менш усвідомлені:

- самоплагіат – 27,3%;
- фальсифікація результатів – 55,7%;
- використання штучного інтелекту без дозволу – 62,5%.

Це свідчить про недостатню обізнаність щодо сучасних форм академічних порушень.

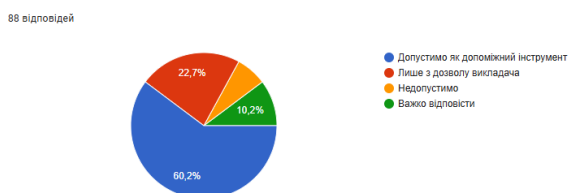
Рис. 8 Досвід зіткнення з порушеннями

- стикалися – 25%;
- не стикалися – 36,4%;
- важко відповісти – 38,6%.

Висока частка невизначених відповідей може свідчити про складність ідентифікації порушень або їх прихований характер.

Рис. 9 Цифрова доброчесність та використання ШІ

- 60,2% вважають допустимим використання ШІ як допоміжного інструменту;
- 22,7% – лише за дозволом викладача.

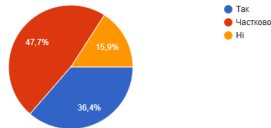
Разом із тим:

- 84,1% респондентів частково або повністю не володіють правилами цитування;
- 69,3% перевіряють роботи на унікальність епізодично.

11. Чи знаєте правила цитування (ДСТУ / АРА)?

Копіювати діаграму

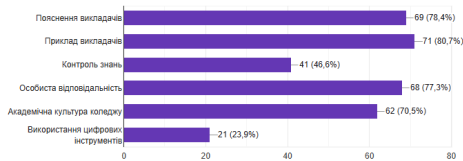
88 відповідей

Це визначає цифрову академічну доброчесність як проблемну зону, що потребує посиленої уваги.

Рис. 10 Чинники формування культури доброчесності

88 відповідей

Найбільш впливові:

- приклад викладачів – 80,7%;
- роз'яснення викладачів – 78,4%;
- особиста відповідальність – 77,3%;
- академічна культура закладу – 70,5%.

Менш впливовими є цифрові інструменти – 23,9%, що підкреслює домінування ціннісно-комунікативного компоненту.

Рис.11 Які цінності академічної доброчесності, на Вашу думку, найбільш потребують розвитку у коледжі?

Результати опитування свідчать про те, що здобувачі освіти чітко усвідомлюють необхідність посилення ключових цінностей академічної доброчесності, які безпосередньо впливають на якість освітнього процесу.

Найбільшу кількість відповідей отримали такі цінності:

- **справедливість** – 60 осіб (68,2%);
- **повага** – 57 осіб (64,8%);
- **чесність** – 56 осіб (63,6%).

Дещо меншу, але також значну підтримку мають:

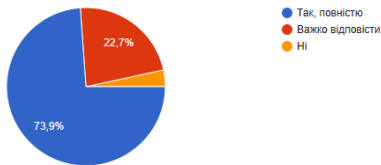
- **відповідальність** – 50 осіб (56,8%);
- **довіра** – 48 осіб (54,5%).

Найменш актуалізованими серед здобувачів освіти виявилися:

- **рішучість** – 31 особа (35,2%);
- **стійкість** – 26 осіб (29,5%).

Отримані результати свідчать про те, що здобувачі освіти насамперед відчують потребу у формуванні таких базових етичних цінностей, як справедливість, повага та чесність, що є фундаментом академічної культури. Водночас відносно нижчі показники щодо стійкості та рішучості можуть вказувати на недостатній рівень готовності протистояти проявам академічної недоброчесності та відстоювати принципи чесності в освітньому середовищі.

Рис. 12 Чи сприяє освітнє середовище коледжу формуванню академічної доброчесності?

За результатами опитування, більшість здобувачів освіти позитивно оцінюють вплив освітнього середовища коледжу на формування академічної доброчесності.

- 73,9% респондентів зазначили, що освітнє середовище повністю сприяє формуванню академічної доброчесності;
- 22,7% опитаних вагалися з відповіддю, що може свідчити про недостатню поінформованість або неоднозначний досвід щодо реалізації принципів доброчесності в освітньому процесі;
- незначна частка здобувачів освіти (орієнтовно 3,4%) вважає, що освітнє середовище не сприяє формуванню академічної доброчесності.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Запровадити системну роботу з формування академічної культури здобувачів освіти, зокрема: організувати регулярні тренінги, практикуми та майстер-класи з академічного письма, правил цитування та дотримання норм академічної доброчесності; інтегрувати питання академічної доброчесності в зміст освітніх компонентів та виховної роботи.
2. Забезпечити дотримання принципів академічної доброчесності при виконанні письмових робіт: впровадити обов'язкову перевірку курсових, творчих та інших письмових робіт на наявність текстових запозичень із використанням відповідних програмних засобів; сформувані у здобувачів освіти навички самостійної перевірки власних робіт.
3. Розробити та впровадити інституційну політику використання штучного інтелекту в освітньому процесі, яка передбачає: чітке визначення допустимих меж використання інструментів штучного інтелекту; формування відповідального та етичного ставлення до використання цифрових технологій у навчанні; недопущення порушень академічної доброчесності під час використання ШІ.
4. Посилити просвітницьку та виховну діяльність щодо академічної доброчесності: проводити тематичні заходи (тижні доброчесності, дискусії, круглі столи, інформаційні кампанії); популяризувати цінності чесності, відповідальності, поваги та справедливості як основи професійної етики педагога.
5. Підвищити роль педагогічних працівників як носіїв культури академічної доброчесності: забезпечити дотримання викладачами принципів прозорості та об'єктивності оцінювання; впроваджувати чіткі та зрозумілі критерії оцінювання навчальних досягнень; сприяти формуванню довірливого освітнього середовища.
6. Активізувати відповідальність здобувачів освіти за дотримання академічної доброчесності: формувати готовність до самостійного виконання навчальних завдань; розвивати навички критичного мислення, самоконтролю та академічної відповідальності; залучати студентське самоврядування до популяризації принципів доброчесності.

Очікувані результати:

- підвищення рівня академічної культури здобувачів освіти;
- формування стійких ціннісних орієнтацій майбутніх педагогів;
- зниження рівня академічних порушень;
- підвищення якості освітнього процесу та довіри до результатів навчання.

